

Til

Oslo 4.5.19

Inga Marte Thorkildsen, byråd for oppvekst og kunnskap (OVK)

NOTAT VEDRØRENDE VARSLET KONKURRANSEUTSETTING – GEITMYRA SKOLEHAGE

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra arbeider for varig vern av Geitmyra skole- og parselhage og for å etablere Geitmyra skolehage som et kommunalt kompetansesenter for økologi og skolehagevirksomhet. Aksjonen representerer et stort antall brukere av skole- og parselhagen på Geitmyra og har tidligere vært representert i Oslo kommunes utredningsarbeid om videre utvikling av Geitmyra. Aksjonen har bidratt til å forhindre at flere planer om nedbygging av Geitmyra skolehages areal har blitt realisert, bl.a. kommunens tidligere og lenge hemmeligholdte planer på begynnelsen av 2000-tallet om utbygging av 450 boliger.

Jeg viser til mottatt epost fra Bymiljøetaten datert 2.mai 2019 med varsel om **konseptkonkurranse for Geitmyra skolehage**, der Vern-geitmyra- aksjonen og alle andre organisasjoner og virksomheter med aktivitet i Geitmyra skolehage ønskes velkomne til å delta i konkurransen om Geitmyra.

I eposten fremgår det at urbant landbruk er et satsingsområde for Oslo kommune, at kommunen har som mål å videreutvikle Geitmyra slik at flere barn og unge og publikum for øvrig drar nytte av skolehagene/ friområdet, og at ambisjonen er å revitalisere friområdet. I den forbindelse ønsker Oslo kommune «å prøve ut hvordan samarbeidet med deg/ dere, som representanter for utdanningssektoren, frivilligheten og sosiale/grønne entreprenører innenfor urbant landbruk kan utvikles videre. På bakgrunn av dette planlegger kommunen, ved Bymiljøetaten, å utlyse en konseptkonkurranse knyttet til stedet, som gir vinner(e) mulighet til å disponere areal på Geitmyra. **Offentlig utlysning er planlagt i slutten av mai.»**

Vi registrerer at beslutningen om å iverksette en anbudskonkurranse kommer samtidig med at Andreas Viestad / Geitmyra Matkultursenter for barn har fått avslag på sin søknad om å etablere et besøksdrivhus i Geitmyra skolehage (MOS 24.4.2019, saksnummer 201601002-109). Denne søknaden ble aktualisert i 2016 etter at Matkultursenteret hadde mottatt 3,5 mill. i gave fra Sparebankstiftelsen «til besøksdrivhus i Geitmyra skolehage» - vel og merke uten noen avtale med Oslo kommune, og på tross av at ledelsen for Oslo kommunale skolehager / Geitmyra skolehage uttrykkelig gikk mot etableringen. Prosjektet var altså *ikke* forankret i et samarbeid med Oslo kommunale skolehager som i dag drifter Geitmyra skolehage, noe de har gjort uavbrutt de siste 110 årene. Konflikten om denne saken har vokst seg stadig sterkere, og Vern-geitmyra- aksjonen har i flere brev både til byrådslederen og byrådsavdelingene MOS og OVK påpekt det problematiske ved å tillate en privat aktør som Matkultursenteret å etablere konkurrerende virksomhet til kommunens

eget gratis skolehagetilbud til alle Osloskolene i Geitmyra skolehage. Konkurransen vil oppstå dersom Matkultursenteret får disponere areal i skolehagen og selger skolehagetjenester til Utdanningsetaten, som samtidig finansierer Oslo kommunale skolehager innenfor sitt budsjett. Dersom Matkultursenteret gis anledning til å etablere virksomhet i Geitmyra skolehage betyr dette i realiteten at Utdanningsetaten vil komme til å betale dobbelt for den samme tjenesten – først ved å sørge for et gratis kommunalt skolehagetilbud til skolene, slik som i dag, deretter for Matkultursenterets tjenester til skoler og barnehager på det samme området. Til denne situasjonsbeskrivelsen må det tilføyes at ledelsen for Oslo kommunale skolehager/Geitmyra skolehage gjentatte ganger har uttalt et ønske om selv å utvikle Geitmyra skolehage i tråd med de politiske ambisjonene og gi flere skoler/ barn/unge et skolehagetilbud. For å kunne realisere dette ønsket kreves det imidlertid at kommunen styrker den kommunale skolehagedriften med flere ressurser.

Konflikten med Matkultursenteret knytter seg ikke bare til ønsket om å etablere besøksdrivhuset, men også til Viestads langt mer omfattende planer om en rekke andre installasjoner og aktiviteter i skolehagen – synliggjort gjennom prosjektet «Geitmyra Byhage» som feilaktig er fremstilt som et samarbeid mellom Geitmyra skolehage og Matkultursenteret.

Vern-geitmyra- aksjonen ønsker ikke – i likhet med skolehageledelsen - en privatisering av virksomheten som i dag drives i Geitmyra skolehage. Vi understreker at konflikten med Matkultursenteret utelukkende knytter seg til dette spørsmålet. Både skolehageledelsen og Vern-geitmyra- aksjonen mener at kommunen må kunne nyttiggjøre seg den ressursen som Matkultursenteret representerer, uten at dette skal måtte komme i konflikt med eller konkurrere med allerede eksisterende kommunal virksomhet. Vi har derfor foreslått at Matkultursenterets besøksdrivhus og øvrige virksomhet må kunne innlemmes i kommunens satsing på byutvikling og etableres i et område der det ikke utløser konflikt – eksempelvis i Groruddalen, Hovinbyen eller på Tøyen.

Bymiljøetaten handler på vegne av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) som i oppdragsbrevet «BESTILLING – KONSEPTKONKURRANSE PÅ GEITMYRA FRIOMRÅDE» (dato 17.4.2019, saknummer 20160002-108) viser til at MOS i påvente av at utredningen «Helhetlig plan for Geitmyra skolehage» ferdigstilles og langsiktige kommunale investeringer i skolehagen vedtas og gjennomføres, ønsker å prøve ut hvordan samarbeidet med frivilligheten og sosiale/grønne entreprenører innenfor urbant landbruk kan utvikles videre. I brevet står det:

På denne bakgrunn ber vi Bymiljøetaten om å invitere nye aktører inn i Geitmyra skolehagers arealer gjennom en konseptkonkurranse. Målet er å bidra til kommunens ambisjon om å revitalisere Geitmyra, herunder skape engasjement og aktivitet på området, bidra til økt bruk og være en inspirasjonsarena for urbant landbruk.

Konkurransen bør etterspørre en sosial profil og være rettet mot barn og unge spesielt. Videre ber vi om at følgende punkter vektlegges i utlysningen:

- Det bør drives urbant landbruk og / eller matlaging og det er ønskelig med helårsdrift.
- Det kan drives aktivitet som supplerer den etablerte bruken av området; f. eks; enklere servering, kurs, og allmenne publikumsarrangementer.
- Konseptet bør vise til samarbeidsformer med hensikt å tilrettelegge for aktiviteter som for eksempel undervisning og formidling, aktiviteter for ulike grupper som barnehager, aktivitetsskoler, sommerskole, sykehjem og tilsvarende, kurs i formidling av urbant landbruk, arbeidstrening og rehabilitering og lignende

Etaten bes utforme hensiktsmessige føringer og kriterier for en konkurranse i tråd med punktene over, og vurdere areal som kan være hensiktsmessige for slik aktivitet.

For det første åpner anbudskriteriene for en konkurranse om aktiviteter som i dag foregår i regi av den kommunale skolehagevirksomheten – slik som undervisning og formidling, aktiviteter for ulike grupper som barnehager, skoler og kurs i formidling av urbant landbruk.

For det andre er det åpenbart for alle som leser disse kriteriene at dette er et dårlig skjult forsøk fra BYM om å sikre at Matkultursenteret kan etablere seg med virksomhet i Geitmyra skolehage. Kriteriene er som bestilt for (av?) Viestad og Matkultursenteret. Vi stiller oss dessuten spørrende og kritisk til hvordan kriteriet om helårsdrift av urbant landbruk og / eller matlaging skal kunne skje uten at det etableres hensiktsmessige innendørslokaler i skolehagen? Er dette et finurlig forsøk fra kommunens side på å omgå juridiske hindringer og allikevel muliggjøre en etablering av Matkultursenterets besøksdrivhus?

Det er videre åpenbart at **få eller ingen av de 27 organisasjonene og virksomhetene** som allerede har aktivitet i Geitmyra skolehage, og som nå ønskes velkomne til å delta i konkurransen om Geitmyra, vil kunne tilfredsstille disse anbudskriteriene. Kriteriene er så omfattende og krevende at de bare kan møtes av profesjonelle aktører. Konsekvensen vil derfor kunne bli at kommunens ønske om «å prøve ut hvordan samarbeidet med deg/ dere, som representanter for utdanningssektoren, frivilligheten og sosiale/grønne entreprenører innenfor urbant landbruk kan utvikles videre» (jfr. eposten fra BYM) vil resultere i at all denne virksomheten - SOM FAKTISK FINNES I SKOLEHAGEN I DAG OG SOM REPRESENTERER ET STORT MANGFOLD OG EN NATURLIG INTEGRERINGSARENA¹ - vil presses ut av området. At det heller ikke er sannsynlig at så mange andre aktører enn Matkultursenteret vil kunne vinne frem i denne konkurransen, understrekes av mediasaken om Ringsaker kommune som ifølge presseoppslaget «har leid kjendiskokken Andreas Viestad til å lede

¹ Disse organisasjonene og virksomhetene representerer mange ulike interesser og mennesker i alle aldre og fra mange ulike kulturer. Skolehagen representerer således en naturlig integreringsarena for mange mennesker, og ikke minst for mange innvandre. Flere av organisasjonene inkluderer mennesker med ulike utfordringer – se vedlagte oversikt. Med henvisning til begrunnelsen for konkurranseutsettingen, kan det virke som om Byrådsavdelingen for miljø ikke er klar over den store aktiviteten som i dag finner sted på Geitmyra.

prosjektet «Matkommunen Ringsaker», uten anbud – fordi han ble vurdert som den eneste i markedet som kan levere denne tjenesten» (<https://kommunal-rapport.no/innkjop/2018/04/blir-matkommune-trenger-kjendiskokk>).

Vern-geitmyra- aksjonen ber om svar på følgende spørsmål knyttet til den varslede konkurranseutsettingen:

- *Er konkurranseutsettingen resultat av en politisk beslutning? – og involverer denne beslutningen i så fall Byrådsavdelingen for oppvekst? Hva er foranledningen til at det nå haster så voldsomt med utlysningen av denne konkurransen?*
- *Hvordan kan det være mulig at det rød-grønne byrådet som på område etter område tar tilbake privatiserte tjenester og re-kommunaliserer dem (gjeninnfører skolevaktmestre, stopper konkurranseutsetting av kommunale barnehager og sykehjemstjenester, osv.) kan tillate konkurranseutsetting av en kommunal tjeneste som Utdanningsetaten/Geitmyra skolehage driver og har drevet i mer enn 100 år?*
- *Hvorfor legges det opp til at Utdanningsetaten i Oslo – som i dag er ansvarlig for hele virksomheten i Geitmyra skolehage – skal betale private aktører for å drive et skolehagetilbud, fremfor å bruke penger på å styrke egne faglige og pedagogiske tjenester som ledd i å tilrettelegge for at flere skoler bruker skolehagen?*

Den varslede konkurranseutsettingen utfordrer i stor grad den arbeidsdelingen som er etablert mellom Bymiljøetaten (BYM) og Utdanningsetaten (UDE), og som innebærer at BYM har ansvar for vedlikeholdet av det fysiske området og UDE v/Oslo kommunale skolehager har ansvar for det faglige innholdet og aktivitetene. Med anbudsutsettingen følger at BYM får et svært utvidet mandat i skolehagen som vil svekke Utdanningsetaten og Oslo kommunale skolehagers muligheter til å utvikle sin virksomhet. Er dette konsekvens-utredet og villet politikk?

Vi kan heller ikke se at den varslede konkurranseutsettingen er i tråd med Byrådserklæringen for innværende periode der det fremgår at Byrådet vil «reducere bruken av anbud og konkurranseutsetting» og «bevare skolehager, parselhager og kolonihager».

Den er heller ikke i samsvar med partiprogrammene til de styrende byrådspartiene. SV har nedfelt følgende punkter i sitt program: «Stanse konkurranseutsettingen av kommunale virksomheter» og «Opprettholde kolonihager, parselhager og skolehager». MDG «vil ha flere parsell- og skolehager, kjøkkenhager og kolonihager», og Oslo Arbeiderparti vil «Bevare eksisterende og etablere nye parsell- og kolonihager».

Imidlertid vil konkurranseutsettingen kunne medføre at Geitmyra Parsellhagelag - som ikke er unntatt fra konkurransen, og som disponerer ca. 215 parseller, har 230 søkere på venteliste og omlag 8-9 års ventetid - vil måtte vike for andre anbudsvinnende aktørers virksomhet. Parsellhagelaget disponerer sammen med øvrige organisasjoner til enhver tid områder som ikke brukes av skolene. Det er utviklet et svært godt samarbeid mellom skolehage- og parsellvirksomheten som innebærer at parselldyrkerne ivaretar, vedlikeholder, rydder og etterser området. Parsellhagelagets virksomhet medfører dessuten at området er åpent og tilgjengelig for allmennheten ut over skolehageleders arbeidstid – i helger, ferier, ettermiddager og kvelder i hele dyrkingssesongen.

I dag har Oslo kommunale skolehager – som både er ansvarlig for Geitmyra og alle de øvrige små skolehageområdene i tilknytning til skoler i Oslo – kun én ansatt og et årlig budsjett på rundt en million kroner. Fremfor å konkurranse-utsette virksomheten i Geitmyra skolehage vil kommunen kunne komme langt med å øke grunnbemanning til minimum 3 årsverk og deretter minimum et halvt nytt årsverk for hver 30. skolehage som blir aktivt brukt. Etter vår vurdering er dette en rimelig investering for å kunne innfri kommunens ambisjoner om et høyere aktivitetsnivå i skolehagen, der man når flere barn og unge gjennom å jobbe godt med skoler, barnehager, aktivitetsskoler og aktuelle lærerutdanningsmiljøer i felt. I tillegg ønsker skolehagen å utvikle nettbaserte tjenester og pedagogiske opplegg som elevene kan bruke i aktuelle fag på skolen - i forbindelse med for- og etterarbeid til feltarbeidet i skolehagen. En kritisk faktor for skolenes bruk av skolehagen er at lærere og elever kan tilbys nødvendig og tilstrekkelig assistanse når de kommer til skolehagen.

Vern-geitmyra- aksjonen ber om at kommunen – fremfor å konkurranse-utsette virksomheten i Geitmyra skolehage - heller satser på en snarlig ferdigstilling av den tidligere nevnte «Helhetlig plan for Geitmyra skolehage» som har vært i arbeid i lang tid. Vi deler kommunens visjoner om å videreutvikle Geitmyra skolehage og gjøre den tilgjengelig som læringsarena for enda flere av byens barn og ungdommer og for andre interesserte. For å oppnå dette foreslår vi

- *å utvikle Geitmyra skolehage til et kommunalt kompetansesenter for økologi og skolehagevirksomhet*
- *at kommunen selv – ved Utdanningsetaten og Bymiljøetaten – tar ansvar for å videreutvikle og drifte Geitmyra skolehage*
- *at det ikke gis anledning for kommersielle eller private aktører å etablere konkurrerende virksomhet til kommunens eget skolehagetilbud på Geitmyra.*

Med vennlig hilsen

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra
Signe Kalsnes, leder

VEDLEGG: Brukere av Geitmyra skolehage – pr. mai 2019

Brukere av Geitmyra skolehage – pr. mai 2019

Skoler med egen dyrking eller annen tilknytning:

Bjølsen
Bolteløkka
Grünerløkka
Heltberg U.S.
Ila
Lilleborg
Lønnebakken
Majorstuen
Marienlyst
Nordpolen
Nordre Aker
Nydalen V.G.
Nyskolen
Oslo Montessorri
Sagene
St. Sunniva
Tyske skolen
Tåsen
Ullevål
Vahl
Vestre Aker
Vindern
Wang ung. Pluss en rekke andre skoler på kortere besøk eller opplegg.

Barnehager:

Bjølsen
Bjølsenhellinga
Dr. Lovises
Hakkespetten
Hammersborg
Kirsebærjordet
Kongsberggata
Pontoppidan
Riflegata
St. Hanshaugen
I tillegg bruker mange barnehager skolehagen som et attraktivt turområde.

Foreninger/organisasjoner o.l. som enten dyrker eller har annen tilknytning til Geitmyra skolehage:

Aktivitetshuset Prindsen, Kirkens bymisjon

Aktivitetshuset Prindsen er et sosialt treffsted for deg som bor på Grünerløkka og har utfordringer knyttet til psykisk helse og/ eller rus. Har egen parsell som har vært dyrket lenge.

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra

Støtte- og kampforganisasjon for bevaring og utvikling av Geitmyra skolehage til fellesskapets beste. Arbeider for varig vern av Geitmyra skole- og parsellhage og for å etablere Geitmyra skolehage som et kommunalt kompetansesenter for økologi og skolehagevirksomhet. Aksjonen representerer et stort antall brukere av skole- og parsellhagen på Geitmyra og har tidligere vært representert i Oslo kommunes utredningsarbeid om videre utvikling av Geitmyra.

Bydel Furuset

Takhageprosjekt, låner drivhusplass.

Bydel Sagene

Bruker stedet som et kompetansesenter for urbant landbruk; praktisk og teoretisk

Bymiljøetaten

Bruker stedet som undervisnings- og kurslokalitet med temaer knyttet til urban dyrking og kompost.

"Bønder i byen".

Gratisfestival med høy deltakelse. Ligger for tiden i dvale

Den grønne spiren

Den Grønne Spiren er en frivillig forening som har en parsell på Geitmyra skolehages område i Oslo. Vi tenker at å dyrke planter fremmer både psykisk og fysisk helse og sosial tilhørighet. Noen av oss strever litt mere enn andre her i verden, men som frivillige sammen i hagen er vi alle verdifulle.

Det norske hageselskap, Oslo fylkeslag

Har brukt stedet i mange år. Er samarbeidspartner med skolehageledelsen i å arrangere den årlige Geitmyradagen med høy deltakelse. De arrangerer også et vårmarked og benytter drivhusplass. Driver også et større arbeid som er en del av en nasjonal satsing som heter Grenseløse grønnsaker.

Fontenehuset

Et fontenehus er et arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt en psykisk sykdom. Har eget felt de dyrker.

Geitmyra birøkerlag

Har 6 bikuber i hagen

Geitmyra hønselag

Har 10 høner og 1 hane i skolehagen

Geitmyra matkultursenter for barn.

Privat stiftelse. Låner to dyrkningsfelt og en bod med redskap.

Geitmyra parsellhagelag

Stort parsellhagelag som disponerer ca 215 parseller. Har 230 på venteliste. Omtrent 8-9 års ventetid.

Lovisenberg Sykehus, klinikk for psykisk helsevern

Bruker stedet terapeutisk. Har egen parsell.

Lørenskog kommune/ Museene i Akershus.

Skolehageprosjekt. Lån av drivhus og møtelokale.

4-H Marihønene

Har hatt eget dyrkningsfelt noen år. Ikke i år

Norges skolehagelag

Bruker kurs- og møtelokale.

Norsk permakulturforening

Bruker kurs- og møtelokale.

Omstilling Sagene

Omstilling Sagene er et lokalt miljøinitiativ! Har egen parsell.

Oslo og omegn økologiske hagebrukslag

Oslo og omegn økologiske hagebrukslag er et lokallag for Økologisk Norges medlemmer i Oslo og Akershus. Laget arrangerer en rekke kurs, seminarer og møter om økologisk dyrking, deltar på stand, arbeider med skoler og barnehager, har veiledningstelefon, frukt og bærgruppe og arbeider med salg av økologisk mat med mer. De driver sin egen besøkshage i Geitmyra skolehage, en fellesskapsdrevet parsell med 4-årig vekstkift.

Parkens grøde

Parkens grøde er en ideell forening som drifter deler av området i Vøienvold park. De bruker designverktøyet permakultur for å skjøtte parkområdet. Der er alle velkomne for å lære, se og smake. De benytter seg av skolehagen til planteoppal og kompetansesenter.

Parselhager.no

Nettbasert informasjonstjeneste for alle byens parselhager. Bruker hagen til inspirasjon.

Sagene internasjonale og flerkulturelle frivillighetsentral – SAIF

SAIFF kan karakteriseres som et partnerskap mellom et tjuetalls frivillighetsbaserte medlemsorganisasjoner og –grupper i dag. Det betyr et bredt spekter av kulturer og målgrupper. SAIFFs medlemsorganisasjoner, grupper og brukere representerer det mangfoldige samfunnet, og ulike livssyn og religion. De har en egen parsell i skolehagen som de dyrker.

Sagene og Ila menighet.

Har hver høst en høsttakkegudstjeneste i skolehagen

Sagene takhage

Sagene Takhage ble etablert i 2018. Visjon for Sagene Takhage er at den skal være en møteplass for mennesker med interesse for matproduksjon på tak, ved å skape en åpen arena, samle mennesker med denne interessen, samt invitere relevante fagpersoner på området til kursvirksomhet og ved sosiale tilstelninger. Har brukt skolehagen til oppal av planter, kompetansesenter og avlastningsplass.

SOS-barnebyer

SOS-barnebyer er en internasjonal organisasjon som arbeider for å gi barn et trygt hjem. SOS-barnebyer opererer uavhengig av nasjonalitet, kultur og religion i 135 land og territorier over hele verden. Har brukt skolehagen til arrangementer.

Økologisk Oslo/Akershus

Bruker stedet som arena for møter og kurs.

Utdanningsinstitusjoner:

Oslo Met